

STÄLL OM!

FÖR FRED PÅ JORDEN OCH FRED MED JORDEN

NR 4 APRIL 2025

Samling mot krig 1915
Samling mot krig idag

STÄLL OM!

FÖR FRED PÅ JORDEN OCH FRED MED JORDEN

NR 4 APRIL 2025

fredsredaktion@gmail.com

Redaktion: Tord Björk, Lorenz Jolin,
Åke Eriksson (red.sekr. och teknisk produktion),
Annelie Hultén Contreras.

Ställ om! arbetar med uppropet *För fred och klimaträttvisa* som grund. För innehållet i signerade artiklar ansvarar skribenten själv.

Ställ om! är en tidning gjord av aktivister för fred på jorden och fred med jorden. Det är en tidning i PDF-format som ska kunna läsas på datorns skärm, på ”padda” och telefon. Den kan skrivas ut i A4.

Ställ om! görs med uppropet *För fred och klimaträttvisa* som grund. Redaktionen är en självständig del av *Nätverket för fred och klimaträttvisa* som bildats av organisationer som undertecknat uppropet.

Ställ om! är ett projekt helt utanför pengarnas värld: inga arvoden, inga tryckkostnader, inga prenumerantpengar. Tanken är att ***Ställ om!*** ska vara så intressant och matnyttig för folk i klimat- och fredsrörelsen att den så att säga sprider sig själv genom nätverken.

Så om du vill att fler ska läsa det du just nu har på skärmen: Sprid ***Ställ om!*** i dina nätverk!
DELA! DELA! DELA!

KONFERENSEXTRA:

På årets Klimatriksdag deltar vårt nätverk. Ytterligare ett steg tas för att få klimat- och fredsrörelserna att tänka och agera tillsammans.

Vi berättar också om ett kommande möte i Vilnius, Litauen, som ska att behandla freds- och miljöfrågor.

Historiskt – två konferenser för hundratio år sedan – i Zimmerwald och i Haag.

Eftersom det på sina håll hävdas att konferenserna *Folk och Fred* är ett forum för rysk propaganda ger vi en utförlig rapport därifrån.

cykelkraft

*Kvinnor
för fred*

solidaritet
NORDOST

**FOLK
MOT
DCA**
för fred, demokrati
och klimaträttvisa

Svenska organisationer som skrivit på uppropet Fred & Klimaträttvisa

Artister för Fred	Svenska Freds Arbetsgrupp för Fred och Rättvis Klimatomställning,
Bottna för Fred	Svenska Freds, Lundagruppen
Cykelkraft, Lund	Svenska Freds, Göteborg
Folk mot DCA för fred, demokrati och klimaträttvisa	Svenska Freds, Örebro
Fridays For Future, Lund	Svenska Freds, Umeå
Fridays For Future, Malmö	
Fridays For Future, Falköping	Övriga världen
Föreningen Hjärta	Afrikansk humanitär hjälp
Jordens Vänner, fredsutskottet	Fridays for Future, New Zealand
Jordens Vänner, Helsingborg	Fridays For Future, Kenya
Klimataktion, Skåne	Fridays For Future, Kamerun
Kvinnor för Fred	Kisumu Environmental Champions (Kenya)
Solidaritetsföreningen i Nordost	Northern Arizona Climate Change Alliance

Fred & Klimaträttvisa!

Kom med och bygg en rörelse för fred på jorden och fred med jorden. Nu måste vi samlas lokalt, nationellt och internationellt för eldupphör och fredsförhandlingar i alla krig, för konkreta lösningar på klimatnödläget och för rättvis fördelning av resurser.

Militariseringen både i Sverige och över hela världen slukar enorma resurser som behövs för att lösa klimatkrisen och andra stora problem i vår tid. Att fortsätta skövla och utnyttja naturtillgångarna som om de var oändliga gör planeten obeboelig. Själva livet är hotat.

Vi kan inte fortsätta leva som om det finns fyra jordklot. Energianvändningen måste minska kraftigt, både genom energisnål teknik och ett energisnålt levnadssätt. Vi måste ha ett resursbevarande samhälle och då krävs en genomgripande förändring av det ekonomiska systemet och hela samhället - en förändring som gynnar både dem som bor på landsbygd och i stad, folk som arbetar i jordbruk, skogsbruk, industri och servicenäringar.

Krig innebär att människor dödas, skadas och traumatiseras. Människor drivs på flykt. Bostäder, gemensamma byggnader och infrastruktur förstörs. Miljön skadas av föroreningar, minor och bomber.

Krig leder till militär upprustning, de skapar fiendebilder och bygger murar mellan människor.

Vi behöver bygga broar för att leva tillsammans och kunna arbeta för att lösa klimatkrisen. Vi måste skapa ett gott liv för jordens befolkning. Vi måste samarbeta för att trygga matförsörjningen och spara på våra tillgångar. Vi vill att miljarderna för militär upprustning i stället satsas på klimat, skola, vård och omsorg.

Vi uppmanar enskilda och organisationer att komma med och skapa en folkrörelse för fred och rättvisa.

**Fred och klimaträttvisa nu!
Nedrustning – för miljö och välfärd!
För en rättvis värld!**

Arbetsgruppen för fred och rättvis klimatomställning stockholm@svenskafreds.se
Jordens vänner/fredsutskottet, Artister för fred och Fridays for future/Lund
slowclimate@gmail.com var de första undertecknarna av detta uppprop. Nu är
listan på grupper som anslutit sig lång och det tillkommer nya – i flera länder.
Se <https://actionnetwork.org/forms/endorsingpcj/> (läs koden här bredvid)

FRED på & med **JORDEN**

Alla deltar inte i stridsropet

1 För ett par veckor sedan antog Europaparlamentet en resolution om "fortsatt orubbligt EU-stöd till Ukraina efter tre år av ryskt angreppskrig". Det förvånar knappast att militärt stöd till Ukraina, "bland annat system för långdistansvapen", och fortsatt krig tills Ukraina har återupptagit "full kontroll över hela sitt territorium inom sina internationellt erkända gränser", ses som det enda sättet att få slut på kriget. Eller att varje spår av diplomati och fredspolitik saknas i de riktlinjer som resolutionen drar upp. Den lagstiftande församlingen i Europeiska unionen, som ursprungligen var avsedd som ett fredsprojekt, ställer således allt hopp till fortsatt upprustning för krig i enlighet med 800-miljardersplanen "ReArm Europe", som EU:s regeringar har beslutat om.

Rösterna fördelade sig på följande sätt: 442 röstade för och 98 emot. 126 lade ned sina röster och 53 röstade inte alls. Med andra ord: av de 666 parlamentsledamöter som röstade röstade ungefär en tredjedel inte för stridsropet – vad ska vi kalla det om inte ett stridsrop?

Bland nästan hundra parlamentsledamöter som tydligt sa NEJ fanns majoriteten av ledamöterna i gruppen "Left" (GUE/NGL), vilket ju kan värma ens hjärta en aning om man fortfarande tycker sig ha hjärtat åt vänster.

Jag talar nu inte om de finländska vänsterförbundarna Merja Kyllönen, Li Andersson och Jussi Saramo, som inte bara röstade för krigskrediterna (hur ta fram 800 miljarderna om inte genom att låna dem?) utan också var med och lade fram resolutionen tillsammans med Jonas Sjöstedt och Hanna Gedin från svenska Vänsterpartiet och Per Clausen från danska Enhedslisten – utan jag avser de 21 Vänster-ledamöter (från gruppen GUE/NGL) i Europaparlamentet som i motsats till sina 6 nordiska kollegor röstade NEJ, samt de 14 Vänster-ledamöter som föredrog att lägga ned sina röster.

Jag låter två antimilitarister, som höll huvudet kallt i den allmänna krigsberusningen, komma till tals.

Den första är Özlem Demirel, tysk parlamentsledamot från Die Linke, f. 1984, som förklarar sin NEJ-röst såhär: "Lidandet i Ukraina missbrukas för att utvidga EU till en militär union... Konsekvensen av denna politik kommer att bli att upptrappning och krig blir normen för sättet att bedriva politik för våra barns framtid i Europa. De arbetande människorna kommer att betala för detta genom att arbeta ännu mer, göra mer overtid och producera mer... Låt mig vara tydlig: jag är inte pacifist och jag förkastar naturligtvis inte rätten till självförsvar. Jag är antimilitarist och som sådan skulle jag vilja ställa frågan: Vem gynnas av en militariserad politik och vem skadas av den? ... Ja, Putin är en autokrat som står för den ryska oligarkins hämningslösa politik. Men i grunden är denna konflikt inte en konflikt mellan auktoritärt styre och demokrati, utan en knallhård maktkamp mellan det ryska kapitalet å ena sidan och det västerländska å den andra – och denna konflikt utkämpas på den ukrainska befolkningens bekostnad. Och vad gör Nato, vars medlemmar har fört ett antal angreppskrig under den senaste tiden

(Jugoslavien, Libyen, Afghanistan), bättre?"

Jakobin.de

Den andra är Marc Botenga, f. 1980, som representerar belgiska Partij van de Arbeid/Parti du Travail de Belgique: Botenga sade bland annat följande i en debatt om den så kallade Vitboken om det europeiska försvarets framtid:

"Fru talman, herr kommissionär; bästa rådsrepresentanter; kära kolleger; mina damer och herrar! 800 miljarder! Inte för att höja européernas löner, inte heller för att höja pensionerna, inte heller för att garantera en kvalitativ hälso- och sjukvård till alla européer utan kölistor, eller ens för att bussar tåg ska komma i tid till varje stad och by. Nej, utan därför att ni har blivit krigstokiga. Grattis!

Men låt oss säga som det är: vi spenderar redan två till tre gånger så mycket på krig som Ryssland. Enligt tysk press har vi för närvarande fyra gånger så många krigsfartyg som Ryssland, tre gånger så många stridsvagnar och artilleripjäser och dubbelt så många stridsflygplan, medan Ryssland lyckligtvis inte ens förmår erövra en fjärdedel av Ukraina. Det kommer att dröja länge innan ryssarna strömmar in på Bryssels storg! Om ni inte vill höra detta, så är det okej. Detta är fakta, men ni föredrar ideologi."

2 Italienska fackföreningsledare lanserade rollen **Säkerhet skapas genom arbete, inte genom upprustning.**

"Krigets logik råder i denna nya och skrämmande situation. Europas själva existens är i fara", säger CGIL:s generalsekreterare Maurizio Landini till tidningen la Repubblica (26.3.2025).

Landini, generalsekreterare i centralorganisationen CGIL, förklarar varför ett massmöte "för Europa, fred, miljö och rättigheter" äger rum i Rom lördagen den 29 mars.

Mötet anordnas för de tiotusentals personer som deltog i demonstrationen på Piazza del Popolo den 15 mars, katolska såväl som ickereligiösa sammanslutningar, borgmästare och politiska krafter är inbjudna, försäkras han. "Men de sociala krafterna är mötets kärna", tillägger han.

"Vi fortsätter på den väg som vi har gått under dessa år", påpekar Landini. "Vi var bland de första att stå upp mot Rysslands invasion och för fred i Ukraina. Den 5 november 2022 fyllde medborgare och föreningar Piazza San Giovanni under den största europeiska fredsdemonstrationen hittills. För oss är de krav om eldupphör, inledande av förhandlingar och om nödvändigheten av att driva Italien och Europa till diplomati fortfarande giltiga för oss idag."

Vidare sade Landini att "tystnaden om massakern i Palestina, som endast bryts av påvens fördömande ord, är oacceptabel. Massmötet behöver diskutera orsakerna till den kris som vi upplever och motsätta sig kapprustningen, som bara förlänger kriget i stället för att stoppa det".

Sammanställt och översatt av

Mikael Böök

Bild: Käthe Kollwitz

“Every bombed village is my hometown”
- *James Baldwin*

And every dead child is my child.
Every grieving mother is my mother.
Every crying father is my father.
Every home turned to rubble
is the home I grew up in.
Every brother carrying the remains
of his brother across borders
is my brother.
Every sister waiting for a sister
who will never come home
is my sister.

Every one of these people are ours.
Just like we are theirs.
We belong to them
and they belong to us.

Länkat

Europas omställning kräver överkonsumtion av världens kritiska metaller

Flera gruvor löser inte problemet, utan vi måste använda mindre kritiska metaller, enligt forskarna bakom en ny studie. Europas gröna omställning kan kräva en oproportionerligt stor andel av världens kritiska metaller, visar en studie från IVL Svenska miljöinstitutet. <https://tidningenglobal.se/2025/14-mars-2025/studie-europas-omstallning-kraver-overkonsumtion-av-varldens-kritiska-metaller/>

EU gör ohållbara anspråk på jordens metaller

Europa och Sverige gör ohållbara anspråk på jordens kritiska metaller visar en studie från IVL Svenska Miljöinstitutet och Uppsala universitet. Enligt forskarnas beräkningar kommer EU år 2030 lägga beslag på hela 80 procent av världens litium. <https://www.extrakt.se/eu-gor-ohallbara-ansprak-pa-jordens-metaller/>

Pisksnärt drabbar städer: ”Det händer nu”

Storstäder i världen som har långa perioder av både torka och skyfall, så kallad klimat-pisksnärtseffekt.

Först extrem torka. Sedan häftiga översvämningar. I var sjunde jättestad i världen har man märkt av den så kallade whiplasheffekten till följd av ett förändrat klimat. <https://www.aktuellhallbarhet.se/miljo-och-klimat/klimatanpassning/pisksnart-drabbar-stader-det-hander-nu/>

Trump vill handplocka forskare som ska omvärdera klimathotet

Att Donald Trump är en fiende till klimatforskning är ingen nyhet. I februari förbjöd han amerikanska federala klimatforskare från att fortsätta arbetet med den IPCC-rapport de var delaktiga i. I USA har allt ekonomiskt stöd dragits in till forskning som nämner ordet ”klimat”. <https://klimatgranskaren.se/trumps-klimatforskning-global-uppvarmning-gynnar-livet-pa-jorden/>

Forskarpanel slår fast nödvändigheten av en genomgripande samhällsomvälvning

Mänskligheten står inför ett vägval. Det handlar om att rädda planeten som en plats för kommande generationers möjlighet till en uthärdlig tillvaro – eller att med armarna i kors acceptera den snabbt annalkande katastrofen. Det är bråttom, och det som nu krävs är genomgripande förändringar av samhället. <https://efolket.eu/klimatet-och-miljon-forskarpanel-slar-fast-nodvandigheten-av-en-genomgripande-samhallsomvalvning/>

Solcellsparkar bra för biologisk mångfald

Solenergianläggningar kan innebära ett lyft för landskapets artrikedom. I Storbritannien har forskare sett att solcellsparkar som anlagts med biologisk mångfald

i åtanke lockar upp till tre gånger så många fåglar som jämförbar odlingsmark.

<https://efolket.eu/klimatet-och-miljon-forskarpanel-slar-fast-nodvandigheten-av-en-genomgripande-samhallsomvalvning/>

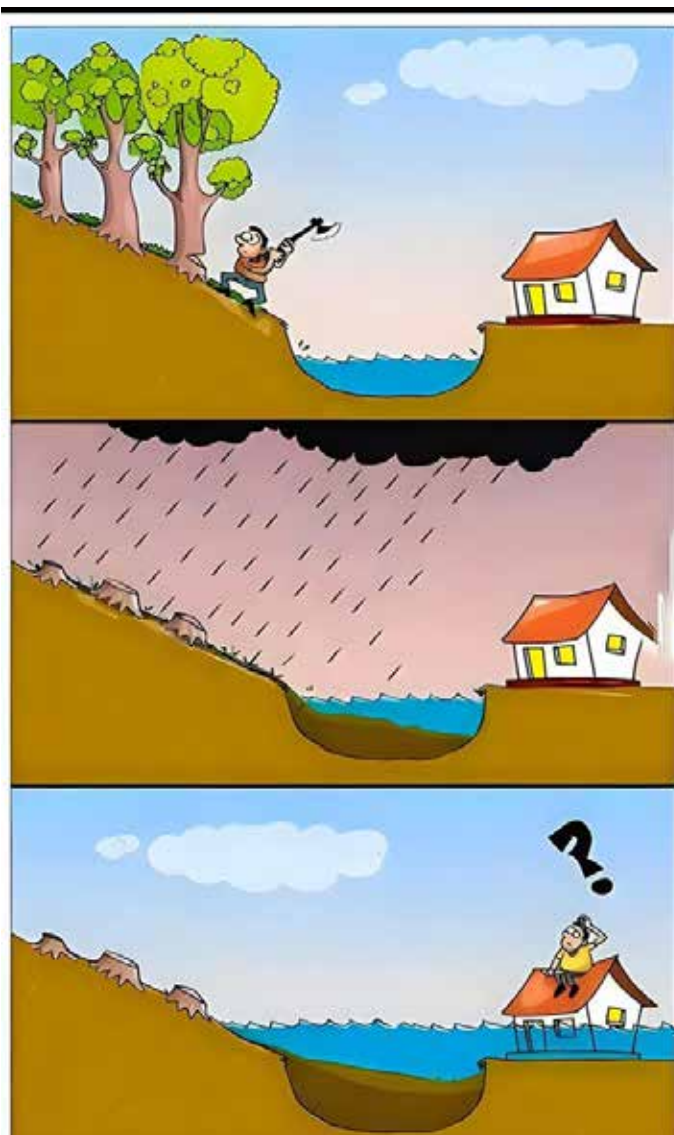
Högsta nivåerna av koldioxid uppmätta

”Kod röd” utlyst: Driver klimatet mot dödliga förhållanden.

Det är de högsta uppmätta nivåerna av koldioxid i atmosfären någonsin. Två gånger i förra veckan registrerades värden över 430 ppm. Det har fått forskare att utlysa ”kod röd”. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0Vlzv2/larmet-hogsta-nivaerna-av-koldioxid-uppmatta-kod-rod>

Vägen ut ur kaninhålet

Konspirationsteorier utgör ofta grunden för extremhögerens idévärld och används i allt större utsträckning i det politiska samtalet mellan etablerade partier. <https://expo.se/podcasts/vagen-ut-ur-kaninhalet/>

Länkat

Jimmi Åkesson öppnar för svenska kärnvapen

Sverigedemokraternas partiledare stänger inte dörren för att Sverige kan ta fram egna kärnvapen: "Vi hade ju en väldig kompetens i kärnteknik för länge sedan [...] Jag tycker att allt ska vara på bordet i det här läget."

<https://omni.se/jimmie-akesson-utesluter-inte-svenska-karnvapen/a/VzMBWJ>

Begränsat kärnvapenkrig omöjligt

Det finns många åsikter om kärnvapen – men att ett "begränsat" kärnvapenkrig är en omöjlighet är de flesta experter är eniga om.

<https://www.dagensps.se/varlden/expert-begransat-karnvapenkrig-omojligt/>

Finns det pengar kvar till svenska välfärden?

Staten måste ta ett större ansvar om välfärden ska hålla god kvalitet och stå stark i tider av kris och krig. Vi förväntar oss att det syns i vårbudgeten. Politikernas besked om hundratals nya miljarder till försvaret får inte bli på bekostnad av välfärden, skriver Facken i välfärden.

<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/6308AQ/facken-finns-det-pengar-kvar-till-svenska-valfarden>

Först Gaza – sedan Västbanken?

Samtidigt som Israels nya bombningar över Gaza har fått dödstaten att stiga kraftigt igen, ökar våldsspiralen på Västbanken och oron för etnisk rensning. Nu organiserar sig och radikaliserar unga palestinier i en mängd nya grupperingar för att göra motstånd mot den israeliska ockupationen. Mellanösternanalytikern Bitte Hammargren träffade FN-organet Unrwas chef för Västbanken under hans Stockholmsbesök nyligen.

<https://www.ui.se/utrikesmagasinet/intervjuer/forst-gaza--sedan-vastbanken/>

Vänsterpartiet och vapenlobbyn

Traditionellt har Vänsterpartiet för hårdare regler och restriktioner när det gäller vapen. Men 2020 bjuds vänsterpartister in av vapenlobbyn i Sverige för att provskjuta det omdiskuterade vapnet AR-15. Riksdagsleda-

möterna Hanna Gunnarsson och Linda Snecker valde att delta. Gunnarsson var då och är fortfarande en ordinarie ledamot av Försvarsutskottet. Hon sitter också i riksdagens så kallade krigsdelegation,

<https://blog.zaramis.se/2025/03/19/vansterpartiet-och-vapenlobbyn/>

Rekordlite vinteris i Arktis

Arktis havsis kommer att fortsätta att smälta så länge som vi ökar halten växthusgaser i atmosfären.

Arktis vinteris är den lägsta sedan satellitövervakningen påbörjades för 47 år sedan. Det skriver US national snow and ice data center (NSIDC) i en bulletin.

<https://tidningensy.se/2025/31-mars-2025/rekordlite-vinteris-i-arktis/>

När andra satsar på kollektivtrafiken satsar Sverige på bilen

Sverige satsar på bilen (och flyget), inte på kollektivtrafiken. Inte ens de lågt hängande frukterna plockas. Kollektivtrafiken är en förutsättning för klimatomställningen. Det har man förstått på många platser i Europa, men inte här.

<https://supermiljobloggen.se/nyheter/annie-croona-nar-andra-satsar-pa-kollektivtrafiken-satsar-sverige-pa-bilen/>

"Ta tillbaka trafiken i egen regi"

Det är hög tid för ett paradigmskifte när det gäller synen på hur kollektivtrafiken ska drivas. Att driva den regionala tågtrafiken i egen regi måste bli förstahandsalternativet, skriver företrädare för Seko.

<https://www.svd.se/a/W0183L/seko-ta-tillbaka-svensk-kollektivtrafik-i-egen-regi>

Osynliga hot mot jordbruket: Mikroplaster och kemiska gifter

Rapportering från olika håll belyser nu ett allvarligt hot mot jordbruket: mikroplaster och kemiska föroreningar i marken. Dessa faktorer utgör betydande risker för både ekosystemen och vår livsmedelsförsörjning.

https://supermiljobloggen.se/nyheter/_trashed-6/

Sevärt

De norska SS-soldaterna

Norsk dokumentärserie – två avsnitt à 58 min. Historiedokumentär om de normän som tog värvning i SS när Norge ockuperades.

<https://www.svtplay.se/video/KNwJ4n1/de-norska-ss-soldaterna/1-de-visste-vad-de-gjorde>

Världens sämsta mat

Var kommer vår mat ifrån och vart tar den vägen? Vi följer maten genom de globala importörer och processorer som formar vårt sätt att äta.

<https://www.svtplay.se/video/jE4Ry3k/varldens-samsta-mat/avsnitt-1>

KONFERENS- EXTRA

Föreningen Klimat-riksdagen är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden förening, vars ändamål är att klimatfrågan ska få en central roll i den svenska valrörelsen och debatten.

Biskop pratar om fred på årets klimatriksdag

”Vi tar klimatvetenskapens varningar på största allvar. Temperaturökningarna måste begränsas till 1,5 grader. Vi stödjer lösningar som utgår från alla människors lika värde och rättigheter, samt tar hänsyn till rättvisa och utrotande av fattigdom. Detta enligt Parisavtalets (COP21) artikel 2, FN:s allmänna deklaration om mänskliga rättigheter, samt FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling.”

Så formulerade Klimatriksdagen grunden för sin verksamhet den 27 oktober 2016. I år har Nätverket Fred & klimaträttvisa gått in som en av huvudsponsorer-na för årets riksdag, som hålls i Stockholm den 5 och 6 april.

Förutom ett ekonomiskt bidrag till arrangemanget som helhet så bidrar nätverket med ett panelsamtal där *Kerstin Bergeå*, ordförande i Svenska freds, *Andreas Holmberg*, biskop i Stockholm och *Pia Björstrand*, ordförande i End Ecocide Sweden, samtalar om vad krig och kapprustning innebär för våra möjligheter att genomföra en rättvis klimatombildning, och om hur alternativen kan se ut.

Efter panelsamtalet följer en workshop för att fördjupa diskussionen om hur arbetet för fred och klimaträttvisa kan utvecklas vidare i Sverige med sikte på valrörelsen nästa år.

Till den första Klimatriksdagen i Norrköping 2014, samlades miljövänner som hade fått nog av att klimatfrågan ständigt sätts i andra rummet av de styrande. Sexhundra delegater samlades, och det motionerades, ställdes ut, förelästes, röstades och festades.

Inspirationen hade kommit från 1890-talets folkriksdagar. Förkämparna för allmän rösträtt hade fått nog av

att makteliten inte lyssnade på deras krav. De anordnade egna folkriksdagar med ombud från hela landet för att visa sin beslutsamhet och det massiva stödet för sin sak. Folkriksdagarna bidrog till trycket som slutligen bröt ner överhetens motstånd mot allmän rösträtt.

Klimatriksdagarna år 2014, 2018 och 2022 har haft som främsta uppgift att rösta fram bra klimatförslag, som lämnas över till Sveriges riksdag. Var och en har kunnat skriva en motion, ett förslag som man tycker är en nödvändig del av en framtida hållbar svensk klimatpolitik.

Dessa förslag har beretts före och under riksdagen av utskott, ämnesgrupper för olika områden. Ambitionen har varit att tillsammans med motionärerna arbeta fram gedigna förslag till klimatåtgärder. Klimatriksdagens deltagare har sedan genom röstning valt ut de bästa förslagen, som lämnats till representanter för Sveriges riksdag.

Dokumentation från tidigare klimatriksdagar finns på <https://klimatriksdagen.se/riksdagarna/>

Stöd Nätverkets och Svenska freds arbete på Klimatriksdagen för att lyfta fredsfrågan i klimatarbetet. Vi har satsat 30 000 kr på arrangemanget och har startat en Crowdfunding-insamling för att försöka samla ihop till denna satsning. En enskild medlem i Nätverket har ställt med upp med en garanti för mellanskillnaden om inte insamlingen når upp till målet.

Du som kan/vill stödja denna fredssatsning kan använda följande länk:

<https://gofund.me/7ed3c3a2>

Åke Eriksson

PS

Jag hade tänkt avsluta den här artikeln med att uppmana dig att komma till Klimatriksdagen, men jag såg just att alla biljetter är slutsålda. Det blir fullsatt!

Kristina Bäck, Karin Wahlgren, Linnea Steen, Birgitta Tulin och Berenike Alfvén är aktiva i Klimatriksdagens arbetsgrupper.

FOTO: ELIN BJÖRKLUND, DAGENS ETC

**Världen behöver fred
och klimaträttvisa NU!**

Välkomna till Vilnius!

24 – 27 april

Vi bjuder in till en konferens i Vilnius, Litauen den 24–27 april 2025 som deltagare i Internationella observatörsgruppen för fred och klimaträttvisa. Här och i länderna runt omkring ägde oerhört mänskligt lidande rum under andra världskriget.

Nu upprepar sig historien för flyktingar från Ukraina, Vitryssland och Ryssland som drabbas av krig och förtryck.

Klimatförändringarna som ger liknande effekter som krig och leder till extrema väderhändelser med efterföljande förluster, skador samt migration, umbäranden och utsatthet för de mest sårbara och svagaste.

Tillsammans vill vi uppmana till fred på jorden och fred med jorden. Vi kräver ett slut på krigen och på kärnvapenhotet i världen!

Vi vill att ni kommer personligen eller skickar en hälsning till vår konferens så att vi tillsammans kan visa att de kejsare som kräver mer vapen men inte gör någonting åt klimathotet är nakna. Det vi behöver nu är att skapa tillit mellan människor genom att samarbeta för att göra planeten beboelig för kommande generationer.

Vi vill att ni kommer med era erfarenheter, era kamper, era organisationer och er energi och delar dem med oss. Tillsammans kan vi dela sorg och hopp mellan jämlika människor och kräva lika rättigheter för alla. Berättelser som bygger fredlig samexistens och kan bidra till att skapa gemensamsäkerhet och omvandla militära utgifter till skydd, mat och omsorg för alla människor och vår gemensamma planet.

De förödande erfarenheterna från världskrigen och fascismen skapade FN och odelbara mänskliga, sociala och medborgerliga rättigheter. Detta lade också grunden till alla viktiga internationella samarbeten kring miljöfrågor, klimatet och biologisk mångfald. Dessa frågor som är avgörande för alla människor på jorden.

Brist på tillit och dubbelmoral urholkar nu dessa verktyg för fredliga relationer mellan nationer. Det är därför vi uppmanar till att förnya engagemanget för fred och klimatet samt motsätter oss selektiv användning av reglerna för uppförande mellan stater och människor.

Vi efterlyser sätt att återuppliva regionala och globala avtal, inklusive FN:s klimat-, freds-, sociala och ekonomiska initiativ, Helsingforsavtalet, 1990 års Parisdeklaration samt Organisationen för Säkerhet och Samarbete i Europa (OSSE).

Men framför allt vill vi skapa gräsrotsdiplomati över alla gränser och uppbyggnad av förtroende mellan rörelser som stöder allas lika rättigheter och respekt för alla levande varelser och naturen. Därför uppmanar vi nu alla folkrörelser, trossamfund och människor över hela världen: Gör firandet av andra världskrigets slut och freden till en språngbräda för en ny mänsklig era där solidaritet, medmänsklighet och omsorg om allt levande går före pengar och makt för ett fåtal. Fred och klimaträttvisa är nödvändigt för att rädda våra barns och barnbarns framtid!

Kom med till Vilnius 24–27 april för att starta upp fredsfirandet i maj!

Preliminärt program

Ankomst 23 eller 24 april

24 april / Vilnius

Besök på olika organisationer och institutioner.

Deltagande i en "Kapustnik" (informell konstnärlig sammankomst). Resa till platsen för konferensen i Visaginas. Kväll: Informationstillfälle och välkomstsamling.

25 april | Konferens – dag 1

9:00–10:00 | Morgonpass – Lär känna varandra och regionen. Välkomsttal. Introduktion och nätverkande. Utforska Litauen och dess östra grannar

Den första dagen kommer att fokusera på fallstudier som tar upp fredsbyggande – både på jorden och med jorden. Vi börjar med att utforska Litauen och de utmaningar som dess folk står inför, följt av personliga berättelser från ukrainska, vitryska och ryska flyktingar som nu bor i landet. Denna del av programmet kan också innehålla möjligheter där deltagarna kan lära sig om litauiska traditioner såväl som kulturella uttryck från angränsande östeuropeiska länder. För att främja kulturellt utbyte uppmanas deltagare från alla regioner att ta med sig en sång, en traditionell maträtt eller en berättelse från sitt hemland att dela med andra.

10:00–11:00 | Gruppdiskussioner – Hitta konstruktiva lösningar för fred på jorden och fred med jorden. Deltagare deltar i underlättade diskussioner för att dela perspektiv på nyckelfrågor relaterade till fredsbyggande och miljömässig hållbarhet. Varje grupp väljer en föredragande för att sammanfatta sina insikter.

11:00–13:00 | Lunchpaus

13:00–16:00 | Eftermiddagssession – Rapport och konferensutlåtande. Rapportörer presenterar de viktigaste resultaten från gruppdiskussionerna. Ett utkast till förslag till konferensutlåtande presenteras. En redaktion väljs för att samla in feedback, förfina uttalandet och utveckla en handlingsplan.

Nyckelteman:

Bygga fred och skydda mänskliga rättigheter

Denna session kommer att utforska konstruktiva lösningar för konfliktlösning och skydd av mänskliga rättigheter, med fokus på Ålands- och Slesvig/Schleswig-modellerna som exempel på skydd av minoriteters rättigheter och hållbar fred. Aktuella hot mot mänskliga rättigheter i hela regionen och strategier för solidaritet och ömsesidigt skydd.

Fred med jorden: miljösamarbete och klimaträttsvisa

Workshops kommer att behandla akuta miljöproblem, inklusive: Det brådskar med klimatåtgärder och klimaträttsvisa.

Saving the Baltic Sea

– strategier för återställande och förebyggande av föroreningar

Stoppa radioaktiva hot från kärnkraft och kärnvapen – lärdomar från kampanjen som stoppade Sveriges kärnreaktor i Barsebäcks nära Köpenhamn och faran med kärnvapen.

Att motstå markgripande

– effekterna av IKEA och västerländska företags markförvärv i Östeuropa.

Regenerativt jordbruk

– hållbara jordbrukslösningar för ekologisk motståndskraft.

Militarisering som ett miljöhot

– ta itu med effekterna på ekosystemen av militär expansion.

Sessionen avslutas med en rapport från workshopen och en sammanfattning av viktiga slutsatser.

16:30 | Keynote. Tal

Utmaningar för Freds- och klimaträttsviserörelsen.

Talare: Jaan Cortobius & Olga Karatj

Tankeväckande anföranden om de stora utmaningarna som freds- och klimatrörelsen står inför, som utforskar strategiska tillvägagångssätt för opinionsbildning, aktivism och politiskt inflytande.

18:00 | Middag

Kvällsprogram | Fredens kulturnatt

En livlig och interaktiv kväll som hyllar fred och kulturellt utbyte genom: Teaterföreställningar, filmvisningar, interaktiva spel, överraskande aktiviteter. Ett utrymme för kreativitet, anslutning och inspiration!

26 april | Konferens – Dag 2

9:00–10:00 | Morgon-session

Symboliskt firande – hedra att vi träffades på konferensen.

Huvudtal: *Att försvara välfärd och klimatomställning – Nej till Rearm Europe.* En kritisk reflektion över skärningspunkten mellan fred, social rättvisa och miljömässig hållbarhet i en tid av ökande militarisering.

Meddelanden till konferensen

– Uttalanden och reflektioner från deltagare.

10:00–11:30 | Parallella verkstäder

Utforska förslag för framtida samarbete:

Vädja för fred och klimaträttsvisa nu!

– Åtgärdskalender.

80-årsjubileum:

– 8–9 maj (segerdagen), Hiroshima och Nagasaki (6 och 9 augusti), slutet av andra världskriget (2 september), FN-dagen (24 oktober)

Peace and Climate Justice Cal

– Fred på jorden och fred med jorden.

Återuppfinna fred och mänskliga rättigheter

– Mot Helsinki+50 (1 augusti).

Östersjösamarbete mot kärnkraft.

Försvara landsbygdssamhällenas rättigheter mot företagsfångst

Sociala och ekologiska utgifter – inte militarisering

Öst-västlig klimatutbildning i norra Europa

11:30–13:00 | Lunchpaus. Tid för nätverkande, fördjupade kontakter och initiera samarbeten.

13:00 – 15:00 | Eftermiddagssession

Huvudtal:

Fred med jorden och fred på jorden – Stoppa WWIII.

Undersöker dagens globala spänningar och det akuta behovet av diplomati, konfliktförebyggande och hållbara lösningar.

Paneldiskussion:

Syndabockars och fiendebilders roll – då och nu.

– En historisk reflektion över andra världskriget och hur fiendebilder konstrueras i moderna konflikter.

Strategier för förbindelser mellan människor i tider av krig som en grund för fred.

– Dialog med ledamöter i EU-parlamentet. Att ta itu

med vägar till fred i Europa och globalt – politiska lösningar, politiska ramar och opinionsbildningsstrategier.

15:30–16:30 | *Rapporter & Utkast till uttalande*

Sammanfattningar från morgonens workshops. Presentation av ett utkast till uttalande och handlingsplan baserat på konferensdiskussioner.

16:30–17:30 | *Avslutande plenum*

Antagande av konferensens uttalande och nästa steg.

18:00 | *Middag*

19:30 | *Kulturkväll*

En inspirerande avslutningskväll fylld av musik, konst och uppträdanden som hyllar fred och enhet. Utflykt till nedlagda kärnkraftverket i Ignalina kan ordnas.

27 april | Sista dagen

08:00–09:00 | *Frukost*

Resa till Vilnius.

Peace walk

Ytterligare program i Vilnius:

Till minne av Tjernobyl-katastrofen (26 april 1986).

Reflektioner om kärntekniska risker, miljö rättvisa och lärdomar från historien.

Avresa den 27 april eller 28 april

Valfria aktiviteter i Vilnius för dem som stannar längre kan innefatta diskussioner, platsbesök eller informella sammankomster.

Initiativtagare:

International Centre for Civil Initiatives "Our House":

<https://news.house>

Network for Peace and Climate Justice Sweden/ Nätverket fred och klimaträttvisa:

<https://www.artisterforfred.se/nätverket-fred-klimat>

Konferensavgift och logi

Priserna för vistelsen i Litauen, inklusive konferensavgift, resor mellan Vilnius och Visaginas, mat i Vilnius och boende i Visaginas 24–27 april:

vistelse i rum för 3–8 personer 3 250 kronor,

vistelse i rum med 2 bäddar 3 790 kronor,

och i enbäddsrum 4 330 kronor.

Betalas i förskott före 15 april!

Kontoinnehavare och betalningsmottagare:

Föreningen Artister för Fred

Plusgirokonto: 24 62 27-3

Clearingnummer: 9960

Bankkontonummer: 9960 3402462273

IBAN: SE78 9500 0099 6034 0246 2273

BIC: NDEASESS

Resan till Vilnius ordnar och betalar du själv. Flyg Arlanda - Vilnius tur och retur kostar cirka 2 500 kr

Deltagare från Danmark, Sverige, Norge, Finland, Estland och Lettland kan ansöka om fullt stöd för sina resor och kostnader för konferensen från:

<https://norden.lt/en/programme/nordic-organisations-and-institutions-mobility-programme-noim/>

Ansök så snart som möjligt. Vi kan skicka förslag på hur ansökan kan utformas.

Fyll i detta formulär för att hjälpa oss att organisera evenemanget praktiskt:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfFDjQzK9nAKVijlOEDfkXBAG9w0UldJiRrff_KEnVIUmw_Xw/viewform?usp=dialog

Kontaktadress: vilniuskonferens@gmail.com

Vilnius FOTO TORD BJÖRK

En socialistisk konferens mot världskriget hölls i Schweiz i byn Zimmenvald, nära Bern, den 5–8 september 1915. Konferensen samlade delegater från elva länder. De sökte vägar att snart få slut på kriget.

Till Europas arbetare!

Kriget har varat i över ett år. Miljoner lik hopas på slagfälten, miljoner människor har blivit krymplingar för livet. Europa har förvandlats till ett jättelikt mänskligt slakthus. All vetenskap, många generationers arbete har vigts åt förintelsen. Det vilda barbariet firar sin triumf över allt det som förr var mänsklighetens stolthet.

Vad som än kommer att framstå som sanningen om vem som hade ansvaret för krigsutbrottet står en sak fast: det krig som har gett upphov till detta kaos är en frukt av imperialismen, av alla nationers kapitalistiska klassers strävan att tillfredsställa sitt profitbegär genom utsugning av de arbetande människorna och av naturrikedomarna.

De nationer som är ekonomiskt efterblivna eller politiskt svaga dukar under för stormakterna som i detta krig med blod och svärd försöker rita om världskartan så att den svarar mot deras intressen, för exploatering. Hela folk och länder, såsom Belgien, Polen, Balkanstaterna och Armenien, hotas – antingen helt eller delvis – att annekteras som bytesobjekt i det allmänna kompensations-spelet.

Allteftersom kriget fortskrider blir de drivande krafterna uppenbarade i all sin uselhet. Bit för bit faller slöjan

som dolt avsikten med denna världsomfattande katastrof, och folken förstår vad som egentligen ligger bakom. I varje land påstår kapitalisterna – som tjänar krigsprofitens gyllene guld på folkens förspillda blod – att det är ett krig för fosterlandets försvar, för demokratin och för de undertryckta folkens befrielse.

De ljuger!

I själva verket begraver de på slagfältet såväl det egna folkets frihet som andra nationers oberoende. Nya band, nya bojor, nya bördor skapas och de läggs på det arbetande folket, såväl hos segrarna som hos de besegrade.

I början av kriget förkunnades att målet var att höja civilisationen till en högre nivå. Det verkliga resultatet blev elände och försakelser, arbetslöshet och nöd, undernäring och epidemier. Folken måste använda all sin kraft till återuppbyggnaden efter kriget. För decennier och decennier framåt kommer krigskostnaderna att förtära folkens kraft, äventyra de sociala reformerna och hindra varje steg framåt.

Ödeläggelse av kulturen, ekonomiska kriser, politisk reaktion – detta är den välsignelse som kommer att följa efter denna ohyggliga kamp mellan nationerna.

Så avslöjar kriget den moderna kapitalismen i all dess nakenhet. Denna kapitalism som blivit oförenlig med de arbetande massornas intressen, med den historiska utvecklingen och med de grundläggande förutsättningarna för det mänskliga samhället.

Det kapitalistiska samhällets härskande myndighet, i vars händer folkens öden vilar, regeringarna i monarkier såväl som republiker, den hemliga diplomatin, de mäktiga

företagarorganisationerna, de borgerliga partierna, den kapitalistiska pressen, kyrkan – alla dessa krafter bär det fulla ansvaret för detta krig, som uppstod ur den sociala ordning som livnär och skyddar dem. Detta krig förs i deras intresse.

Arbetare!

Utsugna, rättslösa, föraktade – ni blev kallade bröder och kamrater vid utbrottet av detta krig för att sedan föras till slaktbänken, till döden. Och nu, när militarismen har gjort er till krymplingar, lemlästade, förnedrade och förintade er, nu kräver de styrande att ni ska göra avkall på era intressen, era mål och era ideal – kort sagt, ni ska underkastas borgfreden. Man berövar er möjligheten att offentliggöra era åsikter, era känslor och er smärta. Ni får inte själva framställa eller utse talesmän för era krav. Pressen är belagd med munkorg. De politiska rättigheterna och friheten trampas under fötterna. Så härskar nu militärdiktaturen med järnhand.

Vi kan inte, vi får inte längre stå tiggande när vi ser Europas, ja, hela mänsklighetens framtid hotas. I årtionden har den socialistiska arbetarrörelsen kämpat mot militarismen. På nationella och internationella konferenser har dess representanter med stigande oro sett krigsfaran, imperialismens konsekvens, som blivit allt hotfullare. I Stuttgart, i Köpenhamn, i Basel stakade de internationella kongresserna ut den väg arbetarna borde gå. Men de socialistiska partier och arbetarorganisationer

som har varit med om att bestämma denna riktning, har efter krigsutbrottet totalt ignorerat sina förpliktelser. Deras representanter har uppmanat arbetarna att ställa in klasskampen, det enda möjliga och effektiva medlet för arbetarnas frigörelse. De har röstat för de krediter den härskande klassen kräver för att kunna föra krig. De har på många olika områden ställt sig till sina regeringars disposition. Genom sin press och sina utsända har de försökt få över de neutrala på sina respektive regeringars sida. Deras representanter i regeringarna garanterar borgfreden, och på det viset blir de medansvariga för detta krig, dess syften och dess metoder. Och precis som de enskilda socialistiska partierna svek även den särskilda företrädaren för alla länders socialister, den Internationella Socialistiska Byrån.

Dessa omständigheter är orsaken till att den internationella arbetarrörelsen, även de delar som inte blev offer för den nationella paniken under den första tiden efter krigsutbrottet – ännu i folk mordens andra år – inte funnit några medel och vägar till en samtidig, kraftfull kamp för freden. I denna olidliga situation möts vi, representanter för socialistiska partier, för fackföreningar eller minoriteter inom dessa. Vi tyskar, fransmän, italienare, ryssar, polacker, letter, rumäner, bulgarer, svenskar, norrmän, holländare och schweizare, möts här – inte som representanter för den nationella solidariteten med exploatörerna – utan som talesmän för den internationella arbetarsolidariteten och för klasskampen. Vi

Förbrödning mellan tyska och ryska soldater i krigets slutskede.

har stämt möte här för att på nytt knyta internationella förbindelser och inspirera arbetarklassen till att besinna sig och på nytt inleda kampen för fred.

Denna kamp är också en kamp för frihet, för folkens broderskap, för socialismen. Vår uppgift är kampen för fred – en fred utan annekteringar eller krigsskadestånd. En sådan fred är endast möjlig om varje tanke på att kränka nationernas fri- och rättigheter fördöms. Det får inte bli några påtvungna avträdelser, varken helt eller delvis, av ockuperade områden. Ingen annektering, vare sig öppen eller maskerad, inga påtvungna ekonomiska avtal, som ofta blir ännu mera ohållbara genom att de i sitt släptåg har undertryckandet av politiska rättigheter. Rätten för varje folk att själv välja sin regering måste vara den fundamentala och oundgängliga principen.

Arbetare!

Alltsedan krigsutbrottet har ni ställt er handlingskraft, ert mod, er uthållighet i de härskande klassernas tjänst. Nu gälle det att sätta in alla krafter för er egen sak, för socialismens heliga sak, för de undertryckta folkens såväl som de förslavade klassernas befrielse. Och medlet är arbetarnas oförsonlig klasskamp.

Det är en uppgift och plikt för de kringförande ländernas socialister att med hela sin kraft börja denna kamp. I de neutrala länderna är det socialisternas uppgift och

plikt att med all makt och med alla verksamma medel stödja sina bröder i denna kamp mot det blodiga barbariet.

Aldrig i historien har det givits en mer tvingande, en ädlare, en värdigare uppgift. Att genomföra den måste bli vårt gemensamma verk. Intet offer är för stort, inga bördor för tunga för att nå detta mål: fred mellan folken.

Arbetande män och kvinnor! Mödrar och fäder! Änkor och faderslösa! Sårade och krymplingar! Till alla som lider av kriget eller av krigets verkningar ropar vi – över gränserna, över slagfälten, över de härjade städerna och byarna: **Arbetare i alla länder, förena er!**

Georg Ledebour, Adolf Hoffman (Tyskland), A. Bouderon, A. Merrheim (Frankrike), G. E. Modigliani, Constantino Lazzari (Italien), N. Lenin, Paul Axelrod, M. Bobroff (Ryssland), St. Lapinski, A. Warski, Jakob Hanecki (Polen), C. Rakovsky, Vasil Kolarov (den rumänska och bulgariska sektionen i Balkanhalvöns socialistiska federation), Z. Höglund, T. Nerman (Sverige, repr. även Norge), H. Roland-Holst (Holland), Robert Grimm (Schweiz).

Representanter för Independent Labour Party i England kunde inte åka till Zimmerwald eftersom de brittiska myndigheterna vägrade utfärda några pass.

1100 kvinnor samlades mot kriget

Internationella Kvinnokongressen i Haag

1915 var en kongress organiserad av kvinnliga pacifister ur International Congress of Women i Haag i Nederländerna 28 april 1915 för att protestera mot kriget som pågick i Europa. Det samlade över 1 100 delegater från olika länder och resulterade i grundandet av Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet.

Under kongressen bildades International Committee of Women for Permanent Peace (ICWPP) och Jane Addams utsågs till ordförande. Den svenska delegationen bestod av 12 delegater och leddes av Anna Kleman. Bland de svenska delegaterna vid kongressen i Haag fanns Elin Wägner, Emilia Fogelklou och Matilda Widegren.

Kommitténs syfte var att uppmana neutrala länder till medlingspositioner och krigförande länder till dialog samt att skapa opinion för fredliga lösningar. Kongressens kortsiktiga mål var att få stopp på kriget samt långsiktiga nedrustningsplaner och krav på ökad jämställdhet mellan kvinnor och män samt mellan stater.

Kongressen blev permanent, med högkvarter i Genève; som ett resultat bildades Women's International League for Peace and Freedom (WILPF) med Jane Addams som första ordförande. Det svenska namnet blev Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF).

<https://ikff.se/>

Folk och Fred 17–19 januari 2025

Konferensen Folk och Fred hölls för femte gången
17–19 januari 2025 i Sälen och online.

Folk och fred- konferensen 2024 fick en viktig roll för att driva på arbetet med uppropet
Fred och klimaträttvisa och DCA-kampanjen under förra året.

Det var inte minst att träffas på plats som inspirerade.

I år var det särskilt Olga Karatj från Belarus som inspirerade till mer samarbete
för försvar av yttrandefriheten och mänskliga rättigheter.

Konferensen inleddes med en internationell dag. Patrick Bond från Sydafrika och Anuradha Chenoy från Indien diskuterade den förändring i den rådande världsordningen som pågår mot mer multipolaritet. Bond pekade på att även om ett visst skifte sker i var tyngdpunkten ligger står inte framväxande stormakter för något bättre i klimatpolitiken. Brasilien, Indien, Kina, Sydafrika och USA hindrade gemensamt framgångar under det historiskt viktiga klimattoppmötet i Köpenhamn 2009. Han pekade på nödvändigheten av att se mer nyanserat på världsordningen än i termer av konflikt mellan nord och syd. Snarare för de ledande länderna i globala syd som alltmer samverkar inom BRICS-samarbetet också en imperialistisk politik men i mer underordnad ställning till den västliga imperialismen. Även Chenoy var kritisk till BRICS men pekade också på behovet av att nyansera bilden. Hon betonade mer fredsfrågorna och såg förhandlingarna mellan Kina och Indien om avspänning längs den gemensamma gränsen i Himalaya som något positivt.

Den andra delen av den internationella dagen lyfte fram unga röster. Eleanor Goldfield, filmmakare mot krig och för klimaträttvisa baserad i USA höll ett glödande tal. Hon lyfte fram att bakom skogsbränderna i Kalifornien och bombregnet över Gaza ligger samma bosättarkolonialism och miljömördande imperialism. Natalia Zelewska från United for Intercultural Action, betonade vikten av att utnyttja internationella lagar för att hjälpa asylsökande och andra individer som utsätts för förtryck. Ett hjälparbete som kompletterar arbete för att ändra systemet i stort. Amos Wallgren från Extinction Rebellion i Finland betonade att situationen nu är sådan att det inte finns några lätta segrar. Därför behövs pragmatiskt arbete för att skaffa resurser för rörelsens långsiktiga verksamhet. Wallgren är också med i nya internationella nätverket Legal in Action som utbyter erfarenheter mellan dem som försvarar miljö- och klimatrörelsen juridiskt. Han såg både antirepression och arbete mot den allt starkare auktoritära tendensen som frågor där olika rörelser kan finna gemensamma intressen.

Lars Drake pekade på tre huvudteman på årets Folk och Försvar: Ryssland är ett hot mot Sverige militärt, den situation som råder är inte krig men inte heller fred, och den globala världsordningen är hotad. Något direkt hot mot Sverige finns inte menade Drake. Man kan ha olika uppfattningar om kriget i Ukraina men det finns ingen grund för att tro att Ryssland går vidare till andra länder. Men när vi tillåter det ledande landet i NATO att bygga offensiva baser i Sverige så blir vi ett självbyggt mål i händelse av en allmän konflikt mellan NATO och Ryssland. En stormakt i alliansen som USA kan ha egna intressen av att trappa upp en konflikt på ett sätt som inte ligger i Sveriges intresse. När det gäller påståendet om att den situation som råder är en icke-fred så argumenterade Drake för att inga betydande bevis finns för cyberangrepp. När det gäller den regelbaserade världsordningen så borde det handla om fundamentet i FN-stadgan. Det innebär att allas brott mot folkrätten bör behandlas lika. Rysslands angreppskrig mot Ukraina såväl som Västs angreppskrig i Irak och Libyen och stöd med diplomati och vapen till Israels övergrepp i Gaza

och Västbanken är alla viktiga att bedöma utan dubbla måttstockar. Många hade intressanta saker att säga men i huvudfrågor rådde en ensartad hållning. Att alla militärer på konferensen uppträdde i camouflageuniform som om de var på väg till sin kommandopost i ett krig i stället för den sedvanliga uniformen med slips för officiella sammanhang förstärkte intrycket av regisserad ensidig påverkan snarare än saklig argumentering utifrån en diskussion där olika uppfattningar kommer till tals.

Fredsaktivisten Olga Karatj från organisationen Vårt hus beskrev förtrycket i Belarus som hon tvingats lämna för Litauen och hur samma typ av förtryck nu också dyker upp i Väst. Hon talade om den civila död som uppstår kring personer som tystas på olika sätt, vars röst inte får komma till tals, som inte kan få tag på arbete på grund av sina åsikter och stöts ut ur sociala sammanhang. Tillsammans med Tord Björk, Artister för fred, betonade hon vikten av att alla mänskliga rättigheter försvaras utan dubbla måttstockar.

Tomas Wallgren gjorde konferensens mest djupgående analys. Han tog utgångspunkt i frågan om Europa och Ukraina utifrån ett globalt säkerhetspolitiskt, miljöpolitiskt och demokratiskt perspektiv. Här är insikten om tillväxtens gränser väsentlig. Denna insikt har gjort att modernitetens löfte om överflöd inte längre går att förena med universella rättigheter åt alla. Tre förhållningssätt har vuxit fram. Den solidariska moderniteten med dess syn på alla människors lika värde där målet för människan är mer än konsumtion och andra varor också har ett värde. Den cyniska moderniteten som väljer bort ansvaret för andra och försvarar egna privilegier. Slutligen den hysteriska moderniteten som avstår från besinning och vill kasta oss ut mot en obestämd framtid, ofta med förespegling, löften och förhoppning om att ny teknik kommer förändra allt, en hållning som får allt större genomslag.

Konflikten med kriget i Ukraina som centrum framstår enligt Wallgren som ett krig där vi i västvärlden önskar upprätthålla våra privilegier i en allt större flykt från verkligheten. Kriget är för Ukraina ett berättigat försvar av landet och dess demokrati. Samtidigt dominerar cynism och hysterisk modernitet det rådande europeiska politiska klimatet som exkluderar de flesta från överflödet vid de rikas bord. I de berättigade motiven för försvarskriget finns också en illusion om att få plats vid detta bord trots att dess löften om överflöd för de flesta aldrig kan infrias. Medlemskap i EU och NATO ses som ett löfte om ett liv i denna överflödets orealistiska värld.

Wallgren delar den oro som finns i Finland, Baltikum och Europa för att Rysslands aptit kommer växa om de når framgångar i kriget. Hans råd till folkrörelserna är att vara realistisk i sin syn på vad som går att få igenom dagspolitiskt. Det demokratiska utrymmet krymper. I Finland kunde beslut om 15 USA-baser fattas utan ens omröstning i riksdagen. Det vardagliga planet och utopin ser han som viktiga i detta läge. Vi behöver vara realistiska i bedömningen av samtiden och erkänna vår svaghet. Bygga från grunden, ta upp skiljelinjer i fredsrorelsen och inte tro på snabba lösningar. Det behövs ett ökat allvar i samtalet mellan människor och kontakter med rörelser i Ukraina och Ryssland och mellan folkrörelser

för fred med Jorden och fred på Jorden. Det behövs också en utopi om att i masskala kunna ingripa med icke-våld i konflikter och tilltro till att sökandet efter sanning och icke-våldet är den främsta kraften för att kunna övervinna vårt tids hysteriska modernitet. En livlig diskussion med olika synsätt uppstod och visade att fruktbara samtal kan uppstå bortom de sedvanliga låsningarna i synen på Ukrainakriget.

Under det nordiska passet diskuterade Marianne Laxén, Finland, Carsten Andersen, Danmark, Liss Schanke, Norge, och Lisbeth Henriksson, Sverige, kärn-

vapenfrågan och USA-baserna. Därtill hur gemensam säkerhet och mänskliga rättigheter kan lyftas fram på nytt i samband med att det gått 50 år sedan Helsingforsdeklarationen skrevs under den 1 augusti 1975.

Söndagen inleddes på temat Palestina och Mellersta Östern. Ann-Marie Engel inledde om kulturens roll i motståndet och om Frihetsteatern i Jenin. Roberto Tamayo Hokkanen, ordförande i Palestinagrupperna, berättade om organisationens insamling av 7 miljoner kronor sedan hösten 2023. Pengarna har gått till hjälparbete i Palestina och protestaktioner mot

folkmordet i Gaza runtom i Sverige. Det omfattande och varierade solidaritetsarbetet på många orter i Dalarna berättade Ulla Fridh och fler aktivister från Falun om. Ali Derek och Shiyar Ali från Rojavakontoret berättade om Turkiets krig mot det självstyrande området i Nordöstra Syrien som avslutning av passet.

Temat omställning togs upp av flera tänkande praktiker: Anna och Jesper Elsander, andelsodlare i Berg, berättade om utveckling av en ny elektrisk traktor, grönsaksodling och social gemenskap på åkrarna i Berg. Torbjörn Laxvik fyllde i om samförsörjningsgruppen i Edsele som var indelad i tre grupper, en för potatisodling, en för grönsaker och en för kött. Ina Troll, Jörgen Anderson och Durukan från Mattmar och Undersåker i Jämtland talade om vad de kallade det konkreta fredsbygget i landskapet. De berättade om att de var en del av en internationell rörelse för regenerativt lantbruk. Tanken är att möjliggöra den högsta tänkbara vitaliteten i landskapets ekosystem med hjälp av människorna i denna natur. Detta genom vad som kallas holistisk förvaltning. David Bennet från omställningsrörelsen och Thorsten Laxvik berättade om hur matvärn växt fram för att producera mat utanför marknad och stat. Ett sätt att ta hand om varandra som inspirerat värn också i andra frågor. Så nu finns skogsvärn, kraftvärn, lärvärn och fredsvärn som förser Folk och fred med mat i Sälen. Ett bokvärn har också uppstått för boken *Smittsam generositet* som lanseras den 9 maj, samma dag som andra världskriget slutade för 80 år sedan. Bokvärnet tigger ihop för att trycka boken och sprida den. Syftet med boken är att stämma av rörelsen och inspirera andra.

Jonathan Feldman och Ann-Margarethe Livh var talare på det avslutande temat "Hur kan vi återta väl-

färdssamhället?" Feldman lade fram en steg för steg-plan om ekologisk omställning och nedrustning i Sverige och som återställer den gemensamma välfärden. Den förtjänar en mer utförlig beskrivning. Ann-Margarethe Livh tog upp att många har det mycket svårt i Sverige idag med ökande kostnader för bostad, mat och annat som behövs för att klara vardagen. Det finns mycket pengar i samhället men de går till upprustning och de redan rika. För folk i allmänhet är det svårt att förstå sambanden då de är upptagna av dagliga bekymmer samtidigt som inga lösningar för att skapa bostäder och annan välfärd åt alla bärs fram av partipolitiska krafter. Det som behövs är att få alla rörelser runtom i Sverige att kämpa tillsammans.

Tord Björk

Länkar:

Världsordningen:

<https://www.youtube.com/watch?v=FBbSDIIVWm8>

Unga röster:

<https://www.youtube.com/watch?v=ER3aJuGzAQs>

Kommentar till Folk och försvar:

<https://www.youtube.com/watch?v=i7vgK9R4Tsl>

Yttrandefriheten:

<https://www.youtube.com/watch?v=iqJedv9GhKc>

Ukraina:

<https://www.youtube.com/watch?v=hHQBIFJr0M>

Nordiska röster:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZOWF8VfmrAU>

Palestina och Mellersta Östern:

<https://www.youtube.com/watch?v=nLrpZsj3FGI>

Omställning:

<https://www.youtube.com/watch?v=DtCrWBBC4QA>

Återta välfärdssamhället:

https://www.youtube.com/watch?v=Rbpm60_aG4g

Folk och fred genom åren

Idén att ordna en motvikt till rikskonferensen Folk och försvar föddes av miljö- och fredsaktivisten Roland von Malmberg i januari 2020. En motvikt behövdes till den etablerade konferensen som funnits sedan 1940-talet. Den hade alltmer blivit en plats för att få Sverige att bryta med alliansfriheten och ansluta sig till NATO.

I april 2020 bildades nätverket Folk och fred på uppmaning av Tord Björk och Birgitta Hedström från Jordens Vänners bonde- och urfolksutskott, Roland von Malmberg och dalmasen Conny Hansson som ville hjälpa till praktiskt. Huvudsyftet var att ordna konferensen Folk och fred årligen men också aktivitet mellan dessa möten. Riktlinjer fastställdes för nätverket:

- *Satsa på freden, miljön och välfärden – stoppa den militära upprustningen!*
- *Försvara alliansfriheten och stärk den civila beredskapen!*
- *För fredskultur mot skapande av fiendebilder!*
- *Fred på Jorden och Fred med Jorden!*

Nätverkets arbete bedrivs i arbetsgrupper utifrån de beslut som fattas på Nätverksmöten som hålls på nätet dit alla medlemmar är inbjudna. Beslut fattas i konsensus (samförstånd). Sälengruppen förbereder konferensen Folk och Fred i januari varje år som sker på plats och online. Övriga arbetsgrupper har varierat. Nätverket

och särskilt sammankomsterna i Sälen för att ordna Folk och Fred har visat sig inspirera till många nya initiativ som Folk mot DCA och Sommarläger för fred och klimaträttvisa. Fast är Stödföreningen för Folk och Fred, som bildats för att hantera ekonomi och juridiska frågor samt verkställa de beslut som nätverket beslutar i dessa frågor.

Till grund för nätverkets kommunikation finns två e-postlistor: En för medlemsutskick (där svaret bara går till avsändaren) av kallelser till nätverksmöten och nyhetsbrev, och en mer öppen e-postlista "folk-fred" för de medlemmar som vill kunna bidra till nätverkets fortlopande verksamhet med t.ex. tips om intressanta artiklar och att diskutera olika frågor inom ramen för nätverkets syfte och beslutade kampanjer och möten.

Utåt har nätverket en hemsida där riktlinjer och annan information finns tillgänglig:

<https://folkochfred.wordpress.com>

och en Facebooksida:

<https://www.facebook.com/folkochfred>

(den kan ses även av dig som inte har ett konto) samt en Youtube-kanal:

<https://www.youtube.com/@folkochfred>

där vi bl.a. lägger upp våra webinarier i efterhand.

Nätverket arbetar i en fri och öppen anda mot ett gemensamt mål. Argumentation från de riktlinjer och beslut som nätverket fattat är det som leder oss framåt. Om öppenheten skrev flera undertecknande medlemmar i en insändare som citerades i ett pressmeddelande:

"Deltagarna i nätverket kan ha olika syn på vägen mot detta mål. De kan vilja värna om den gudomliga skapelsen, säga att det viktiga är att lämna gården och lokalsamhället efter sig i bättre skick än det man fick ärva eller att kortsiktiga vinstintressen inte ska få vara överordnade värnandet av naturen och mänskliga värden."

14 juni 2020 EU och Global omstart för fred, miljö och välfärd

Pass 1, Anders Svensson, Max Andersson och Thomas Wallgren
<https://youtu.be/wxbQ7ltHtLc>
Pass 2, Malin Björk, Ellie Cijvat, Per Hernmar och Asbjørn Wahl
<https://youtu.be/UBO5Tb6V5vi>
Pass 3, Ungdomsperspektiv: Peter Hang, Tove Henriksson och Amos Wallgren
https://youtu.be/de_RK4bbUHI
Pass 4, Diskussion om massrörelser i Syd och antiimperialism
<https://youtu.be/zMyBbb-19oU>

30 augusti 2020 Trygg mat med EU:s nya gröna giv?

<https://youtu.be/ZknOFLQRIRA>

20 september 2020 Vi kan inte äta pengar!

<https://youtu.be/JUBJgltOz7E>

17-18 oktober 2020 Naturbrukskonferensen

17/9, Pass 1, Maximilian Isendahl, Hannes, Aleksander Olsson, Joel Holmdahl
https://youtu.be/u7y0v9r2_I

17/9, Pass 2, Bondediskussion, Tove, Torgny, Thomas, Aleksander
<https://youtu.be/hpTGaOnPpSg>

17/9, Pass 3, Mat åt folket, Torgny Östling, Ellie Cijvat, Rebecca
<https://youtu.be/9hkPx7aPxDI>

18/9, Pass 1, Naturbruket och klimatet hänger ihop!
Gunnar Rundgren och Kajsa Pira
<https://youtu.be/FB7PD4Zkr0E>

18/9, Pass 2, Mat och jordbruk – inklusive civil beredskap.

Thomas Gunnarsson, Jonas Wangsten, Thorsten Laxvik, Anders Persson

<https://youtu.be/Ybh893C9aKE>

27 oktober 2020 Holocaust and the rewriting of history

<https://youtu.be/LpnTQMBD6Fo>

3 december 2020 Nato, Nato överallt!

<https://youtu.be/b46x7z4sgh0>

10–11 januari 2021 Folk och Fred

Mer information:

<https://folkochfred.wordpress.com/konferensen-folk-och-fred-i-januari-2021/>

Pass 1.1, Konferensens öppnande + Vilka hot finns det mot Sverige?

<https://youtu.be/9Sy64vxCNj0>

Pass 1.2, Folk rätt, säkerhetspolitik och internationellt samarbete

<https://youtu.be/IGaKQrVJ-KQ>

Pass 1.3, Kärnvapenförbud, vapenexport och civilt försvar

<https://youtu.be/4yezDDOyDbs>

Pass 1.4, Filmvisning "Atomen i mänsklighetens tjänst?"

<https://youtu.be/OX63bqJFSWE>

Pass 2.1, Kriget mot naturen - det tärande naturbruket

<https://youtu.be/kVSvqAO9ZbY>

Pass 2.2, Det närande naturbruket - Fred med Jorden

https://youtu.be/Ybaukl_MpPk

Pass 2.3, Ungdomsrörelsen Jord åt Folket, Desinformation om desinformation - skapande av fiendebilder

<https://youtu.be/5XUSH3h0gkl>

25 maj 2021 Kärnvapenförbud Nu!

<https://youtu.be/TaDJlQMKn2U>

12 juni 2021 NATO's Geopolitical Climate Policy

<https://youtu.be/gPibsGhoBRE>

14-16 juni 2021 20 år sedan EU-toppmötet i Göteborg

Dag 1, 14/6

https://youtu.be/GsMVbB_PCzw

Dag 2, 15/6

<https://youtu.be/fvlOPsv2dRO>

Dag 3, 16/6

<https://youtu.be/XAMj03rJcMg>

9–10 januari 2022 Folk och Fred

Mer information:

<https://folkochfred.wordpress.com/konferensen-folk-och-fred-2022-2/>

Block 1 Välkomsthälsning, Inledningsanföranden, Alliansfriheten

https://youtu.be/rIOCjM0M8_0

Block 2, Utrikespolitik i ledband - avskräckande exempel

<https://youtu.be/DAjyg8jwxgw>

Block 3, Rymden och den moderna tekniken

<https://youtu.be/Klyu-xTSuX8>

Block 4, Hur motiveras närmandet till NATO? Olika hotbilder

<https://youtu.be/CBs47qgd50c>

Block 5, Andra lösningar än militära

<https://youtu.be/NmV1BK-VA30>

Block 6, Den offentlig propagandan – gränsen till indoktrinering

<https://youtu.be/D4k6tKn0Ubs>

Block 7. Fred på Jorden och fred med Jorden, Avslutning

<https://youtu.be/n3Y05Ni6I9k>

13–14 maj 2022

Tillsammans för fred och miljö

13/5 pass 1, Gemensam säkerhet och rättvis omställning

<https://youtu.be/ITXhF1X3oZQ>

13/5 pass 2, Nytt Helsingforsavtal och ekonomisk rättvisa eller mänsklighetens självmord?

https://youtu.be/t_GxZvc-cVk

13/5 pass 3, Samtal om svenskt Natomedlemskap

<https://youtu.be/FpxbNa76cjl>

14/5 pass 1, Stad och land hand i hand - Sätt potatis och arbeta för fred!

<https://youtu.be/qPDae-vVfAA>

14/5 pass 2, What kind of economy enables peace on and with earth?

<https://youtu.be/MQgjeYv-Qoc>

14/5 pass 3, Trygga försörjningen för alla istället för Natomedlemskap?

https://youtu.be/AhHbH_ZYp-I

8 september 2022, What Now? Finnish and Swedish NATO membership (ENG.)

<https://youtu.be/D28j4qpoTDo>

Ministudiecirkel i 3 delar:

”Vad gör vi nu?”, Vad mer än NATO hotar freden

Vägar till fred

20/11 2022

Den nya världsordningen

<https://youtu.be/4-tihGlfGyY>

27/11 2022

Matfrågan

<https://youtu.be/UjBiaMHZ6FO>

4/12 2022

Energifrågan

<https://youtu.be/KYOB6EXXn8>

7-9 januari 2023 Folk och Fred

Mer information: <https://folkochfred.wordpress.com/konferensen-folk-och-fred-2023/>

Section 1, International forum - State of the world

<https://youtu.be/J8teszGeZWU>

Section 2, International forum - Peace and building alliances East-West and South-North

<https://youtu.be/elnt7rMur18>

Pass 1, Läget och vad gör vi nu?

<https://youtu.be/1fZt9peYijw>

Pass 2 – Nej till kärnvapen och globalt NATO, Rapport om Folk och försvar

<https://youtu.be/J8s-9xsMDIs>

Pass 3, Kastas både rättsstaten och demokratin i papperskorgen?

<https://youtu.be/F5YCwI8uiOo>

Pass 4, Nordiska fredssamtal

<https://youtu.be/sUmhxfKYM9U>

Pass 5, Ukraina och de globala konflikten om plundring, svält, förgiftning och krig

<https://youtu.be/8EjIq1e5zdg>

Pass 6, Bygg landet nu!

https://youtu.be/vzkP4K0dl_4

Pass 7, Avspänning för social och ekologisk rättvis omställning

<https://youtu.be/OADEO4ldae0>

Bonus: Rövarvisan

<https://youtu.be/DenJU3klHzw>

8–16 maj 2023

Next stop – Antiracist world order for peace, environment and welfare

8/5 2023, Stop EU whitewashing of neocolonialism and relativizing of the Holocaust

<https://youtu.be/S9ghVZzSqIA>

10/5 2023, Hur kan vi förändra EU:s och Sveriges flyktingpolitik

<https://youtu.be/iGWCUVBLb30>

11/5 2023, Tell the truth about history - Justice to victims of slavery and colonialism

<https://youtu.be/vaFhjfnc8D8>

7 oktober 2023, Social and Ecological Paths to Peace during the "Action week 30 September - 8 October for Peace in Ukraine"

Video 1 of 3: Part 1 Universal Disarmament for a Socio-Ecological Transition, Part 2 Stop repression in the East and the West

<https://youtu.be/XtJqRDSivRg>

Video 2 of 3: Part 3 The Climate Movement and social and peace challenges. Part 4 Social struggles in Central and Eastern Europe and environmental and peace challenges

<https://youtu.be/v69CF58SxvQ>

Video 3 of 3: Part 5 Next steps (12 subjects + discussion) –

<https://youtu.be/IT13oBeTH-w>

18–19 november 2023

Fredsmässa på Solidaritetshuset

Pass 1, Vad vill Kvinnor för fred? – https://youtu.be/_9G3nL9881k

Pass 2, Militären, miljön, ekonomi, militära baser på nordisk mark, Valter Mutt och Mika Böök
<https://youtu.be/9ZCsYd2zia4>

Pass 3, Att leva i en omänsklig tid, Gudrun Schyman
<https://youtu.be/yCrf06eb-LO>

Pass 4, Nedrustning för välfärd och miljö
https://youtu.be/ef9N_I0K74E

Pass 5, Förföljelse när konflikter ökar, Oksana Chelysheva och Ellie Cijvat
https://youtu.be/MII_I5CgEUA

Pass 6, Om filmen *På Hvitfeldtska bodde vi*, Nils Petter Löfstedt

<https://youtu.be/Zsdukdo6Wfc>

Pass 7, Värnrörelsen
<https://youtu.be/CmeYaw5LBrk>

Pass 8, Rojava, Salim Muslim, ordförande i PYD
<https://youtu.be/UZ5CTb6jpMs>

Pass 9, Finns nya öppningar när världsordningen förändras?
Francisco Contreras, Eva Nikell, John Hörnqvist

<https://youtu.be/uCDwlHNfGlc>

Kulturinslag Jan Hammarlund
<https://youtu.be/QafFnB-eVpo>

13–15 januari 2024 Folk och Fred

Mer information:

<https://folkochfred.wordpress.com/konferensen-folk-och-fred-2024/>

Towards Peace and World Social Forum 2024

Section 1.1 The International Peace Agenda, Clare Daley, MEP, Sean Conner, IPB, Rosa Elva Zúñiga López

https://youtu.be/fgzbr47_Ak

Section 1.2, The struggles of alternatives and resistance, Ashish Kothari GTA, and Salih Muslim, PYD

<https://youtu.be/qOBv4-9dpe8>

Section 1.3, Swedish and German changed security role and relations to the US and the world, Eleanor Goldfield and Peter Wahl

https://youtu.be/ve7_Sfvs7tw

Section 1.4, The world order, peace and climate justice, Patrick Bond, South Africa and Göran Therborn, Sweden

<https://youtu.be/NMH4G0ggKx0>

Pass 2, Resumé av Folk och försvar Lars Drake, Antimilitarism och våldets funktion, Gudrun Schyman

https://youtu.be/_pB3QgyuZhs

Pass 3, Aktuella konflikter och möjliga hopp, Victoria Strand, Angi Olluri och Valter Mutt

<https://youtu.be/b4HbGUy52DU>

Pass 4, Stoppa förföljelsen av oberoende freds- och miljöroster i Öst, Väst och Syd, Pia Björstrand, Arne Ruth, Tord Björk

<https://youtu.be/839QqfgqJc>

Pass 5, Norden som kärnvapenfri zon, nej till främmande militärbaser

<https://youtu.be/JgsTXCKofiw>

Pass 6, Vi bygger en fredlig framtid. Nu! Matvärn, Skogsvärn, Kraftvärn, Lärvärn

<https://youtu.be/OZ2z8VjE-HQ>

Pass 7, Nedrustning för välfärd och miljö, Ann-Margarethe Livh, Jaan Cortobius och Erik Blomqvist

<https://youtu.be/LNjhx7kxs2I>

26 juni 2024 Nordic Summer Camp

There is a need for cooperation to promote peace, social justice and saving the environment. It is especially important that voices are raised across the globe and the cleavages between the West, East and South. This is why voices from the peace and environmental movement have been invited to this webinar, as a part of a Nordic Summer Camp for Peace and Climate justice 26 June–1 July 2024.

Oleg Bodrov, Soumya Dutta, Marianne Laxén

<https://youtu.be/mP3MRQMIJGI>

Tord Björk

